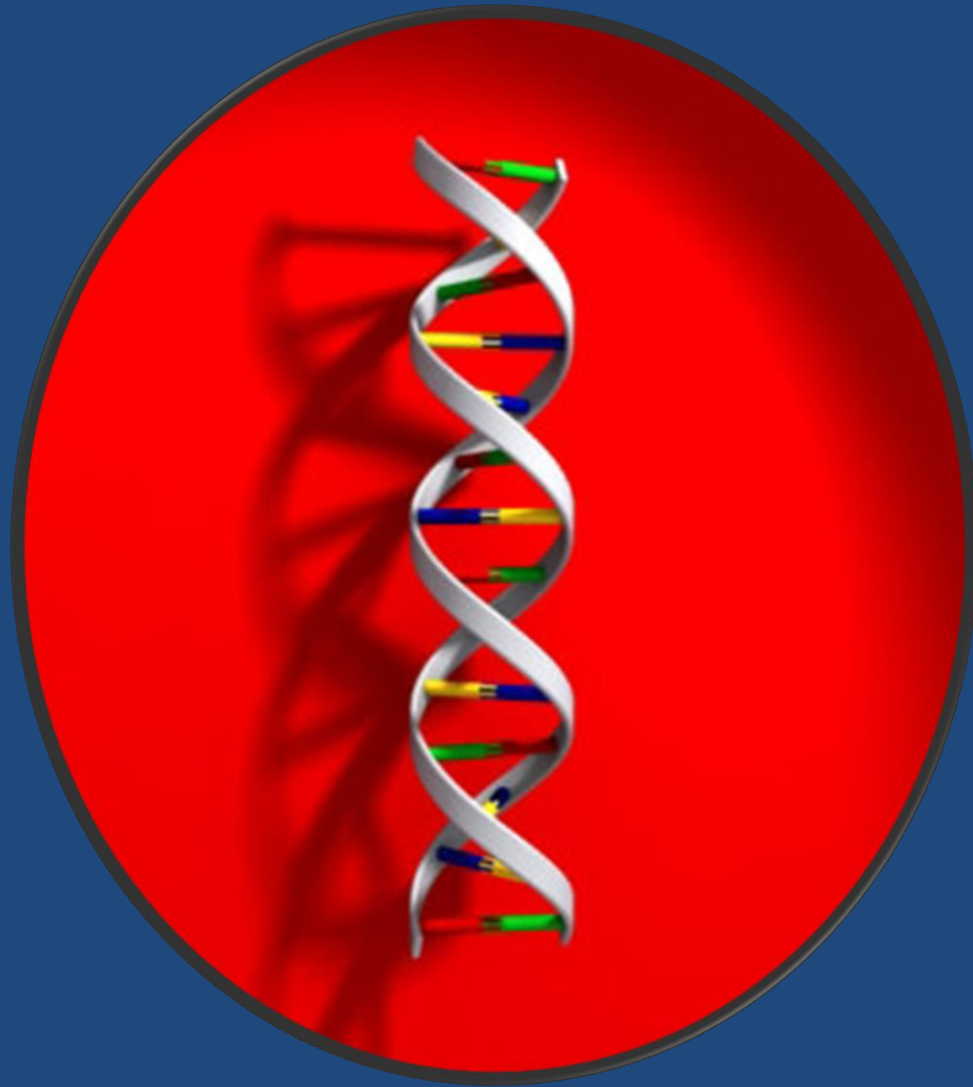

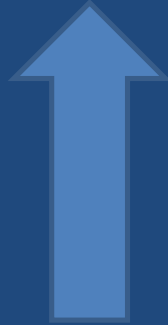
Ugotovi kdo sem...

Obstajam že od nekdaj, odkrili so me leta 1869, in sicer sprva v jedru ribjih semenčic nato pa še v ribosomih, mitohondrijih in ostalih plastidih. Imam vse bistvene informacije o celični zgradbi in njenem delovanju.

A veš kdo sem?

DNK

Nukleinske kisline

RNK

DNK

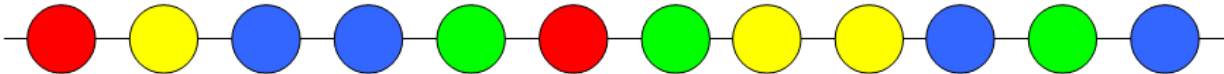
- Je nukleinska kislina, v kateri se nahaja dedni zapis (nukleos = jedro).
- Nadzoruje vse temeljne procese v živih organizmih.
- Vsebuje vse informacije o zgradbi in delovanju organizma.

NUKLEINSKE KISLINE

- Osnovna gradbena enota = NUKLEOTID

- NUKLEOTIDNA VERIGA

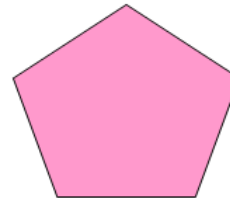
POLINUKLEOTID

ZGRADBA NUKLEOTIDA

- Fosfatna skupina

- Sladkor pentoza

- Organska dušikova baza

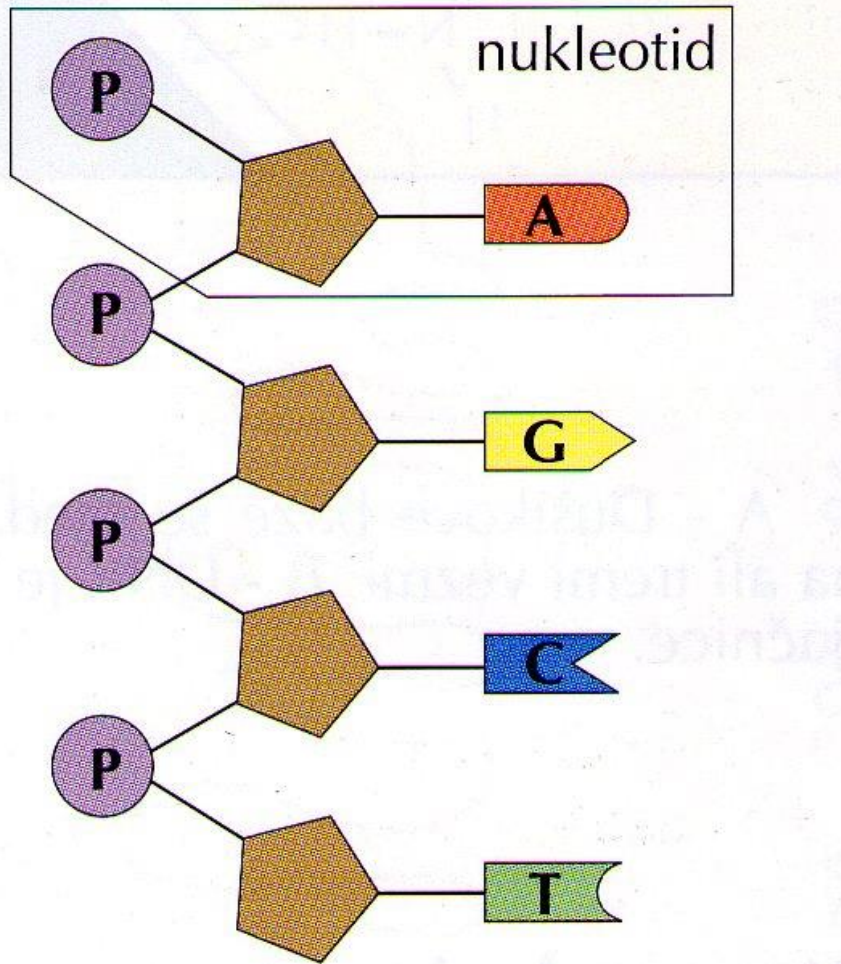
Adenin

Timin

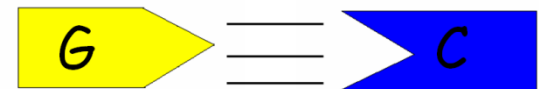
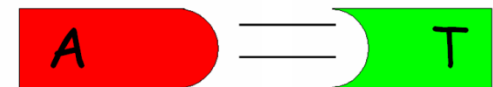
Gvanin

Citozin

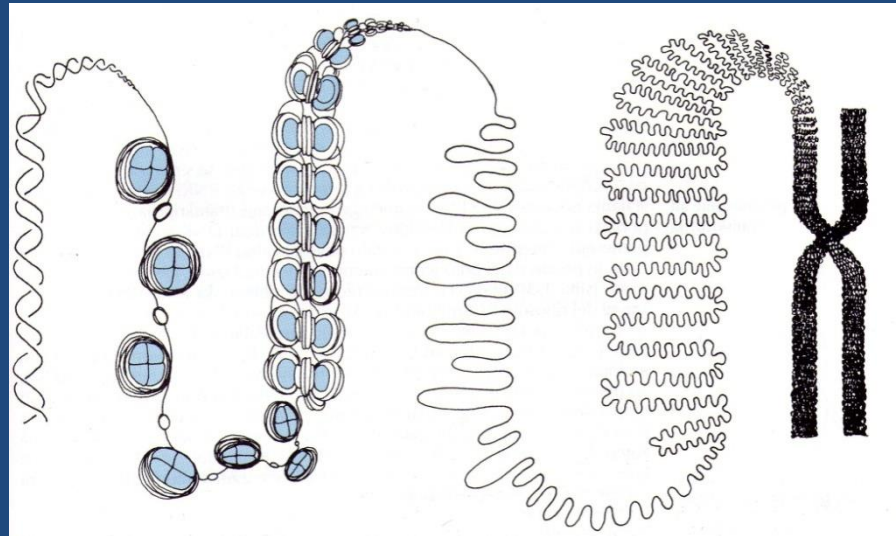

Dušikove baze so
povezane z vodikovimi
vezmi

- GEN = je del DNK, ki nosi zapis za izgradnjo ene beljakovine.
- KROMOSOM = struktura v celičnem jedru v obliki nitk, ki jih lahko vidimo le med celično delitvijo. Je nosilec genov, sestavljen iz molekule DNK in beljakovin.

- GENOM = vsi geni ene celice.

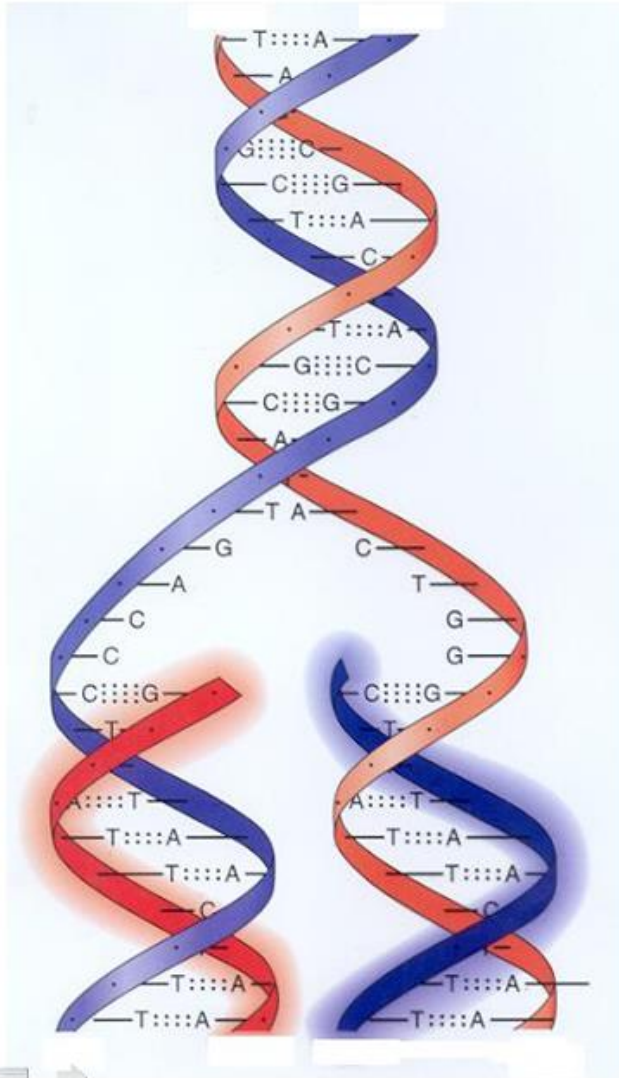

Human female
G-bands

Y

PODVOJEVANJE DNK

1. Veriga DNK se razklene (odvije)

2. Poteče podvajanje verige DNK

3. Novo nastali (hčerinski) DNK verigi se zlepita s starima verigama

4. Nastaneta dve novi verigi DNK

Napake pri podvojevanju

krt je na vrtu

prt je na vrtu

krt je na vrtu

krt je na rtu

skuhaj mi kavo

skuhaj mi kravo

MUTACIJE

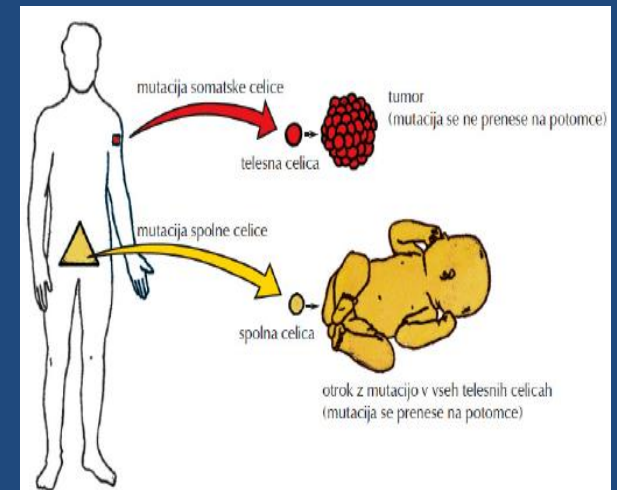
So dedne spremembe genoma (spremembe v zgradbi in količini DNK), ki se praviloma prenašajo na hčerinske celice. Lahko so spontane (naključne) ali pa izzvane (sprožene).

Posledice mutacij:

- sprememba genotipa, včasih tudi fenotipa.

Pojavljajo se v:

- telesnih (somatskih) in
- spolnih (zarodnih) celicah.

Številne mutacije so v danem okolju škodljive, nekatere pa se izkažejo za koristne in dajejo organizmu tako prednost, da se v spremenjenih razmerah lažje ohranijo.

VRSTE MUTACIJ

Genske mutacije

Nastanejo zaradi kemijskih sprememb v zgradbi posameznega gena.

Kromosomske mutacije

So spremembe kromosomov. Pri delitvi celice se lahko del kromosoma odlomi in izpade.

Genomske mutacije

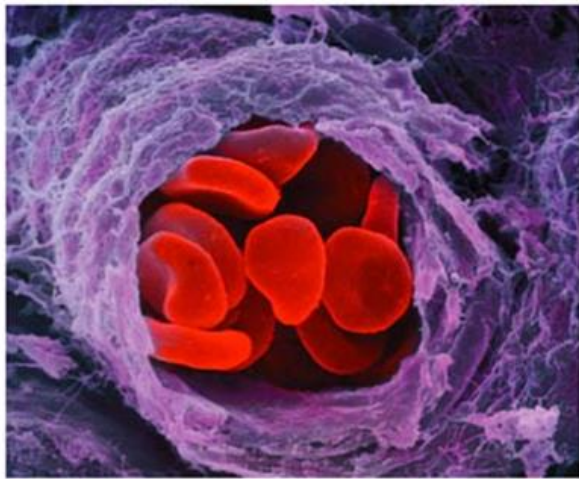
Spremeni se celoten genom. Lahko se pomnoži število vseh ali le nekaterih kromosomov. Posledica tega je nastanek večjih celic.

MUTACIJE

- **GENSKE**

Anemija srpastih eritrocitov

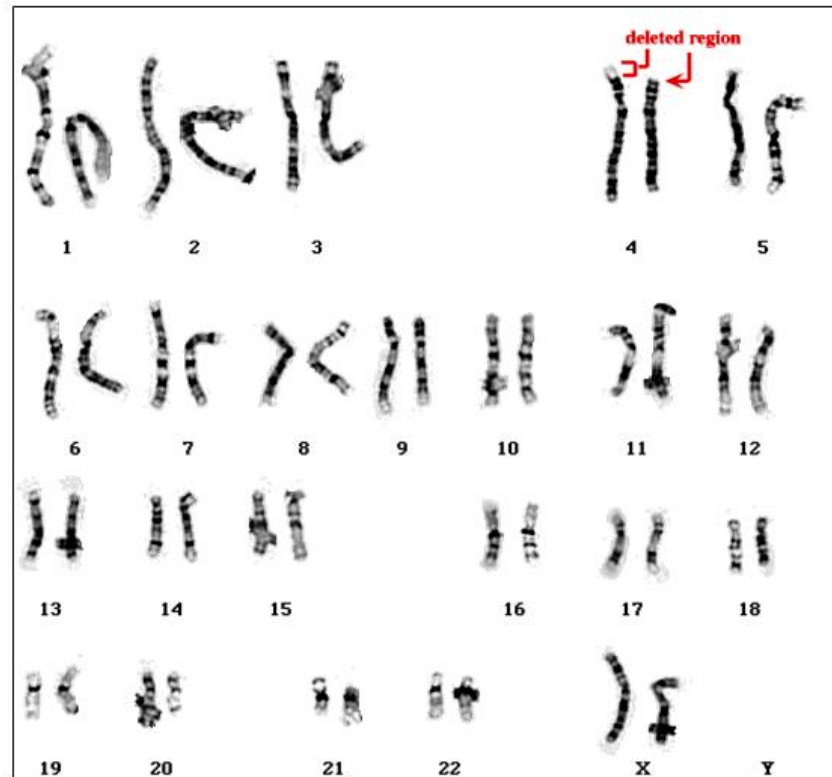
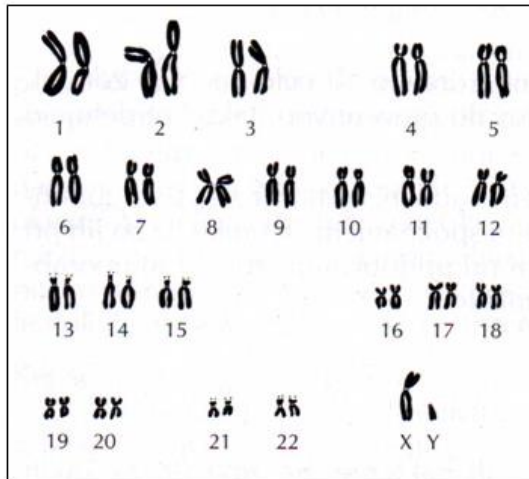
Hemofilija

• KROMOSOMSKE MUTACIJE

- Sindrom Wolf-Hirschhorn:

Preklano nebo
zajčja ustnica
epilepsija
duševna zaostalost

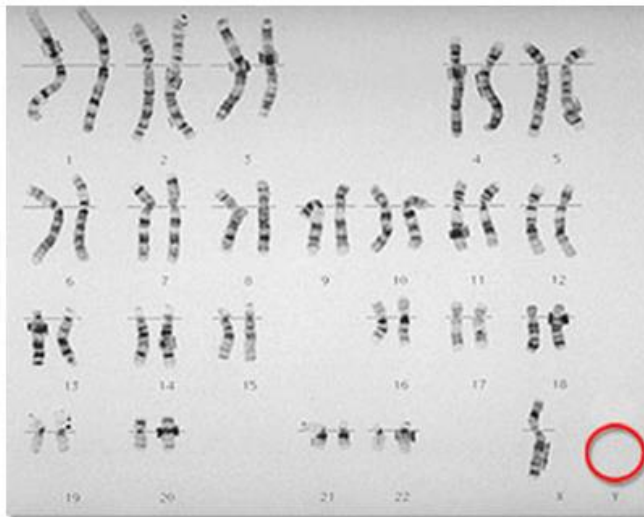

• GENOMSKE

Turnerjev sindrom (X0)

- Slabo razviti sekundarni spolni znaki
- Manjše postave
- Običajno neplodna

medgen.genetics.utah.edu

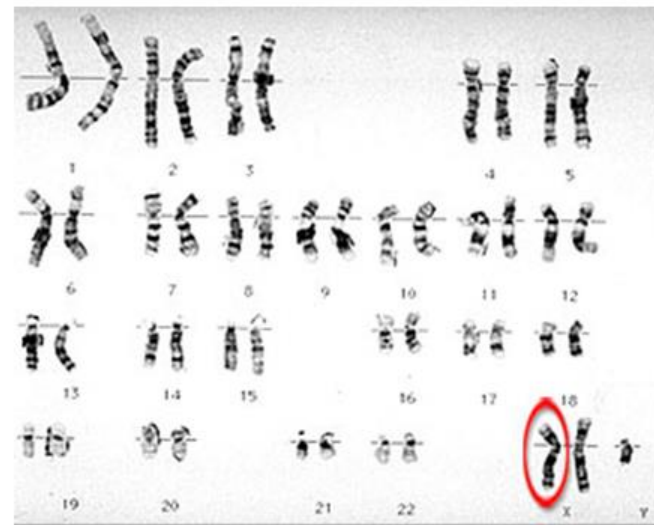

- Downov sindrom (trisomija 21.kromosoma)

• Klinefelterjev sindrom (XXY)

- slabo razvita moda
- povečane dojke
- neplodnost
- ženska oblika telesa

medgen.genetics.utah.edu